

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-566/22

Inkreal s. r. o.
prieš
Dúha reality s. r. o.

(Nejvyšší soud České republiky prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

2024 m. vasario 8 d. Teisingumo Teismo (pirmoji kolegija) sprendimas

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Jurisdikcija ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimas ir vykdymas – Reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 – Taikymo sritis – 25 straipsnis – Susitarimas dėl jurisdikcijos – Sutarties šalys, kurių gyvenamoji (buveinės) vieta yra toje pačioje valstybėje narėje – Kitos valstybės narės teismų jurisdikcijos nagrinėti iš šios sutarties kylančius ginčus suteikimas – Užsienio elementas“

Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Jurisdikcija ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymas – Reglamentas Nr. 1215/2012 – Taikymo sritis – Užsienio elemento buvimas – Jurisdikcijos prorogacija – Susitarimas dėl jurisdikcijos – Sutarties šalys, kurių gyvenamoji (buveinės) vieta yra toje pačioje valstybėje narėje – Kitos valstybės narės teismų jurisdikcijos nagrinėti iš šios sutarties, neturinčios jokio kito ryšio su šia kita valstybe nare, kylančius ginčus, suteikimas – Įtraukimas

(Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1896/2006 3 straipsnio 1 dalis ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1215/2012 3 ir 26 konstatuojamosios dalys ir 25 straipsnio 1 dalis)

(žr. 17–25, 28, 32, 33, 39 punktus ir rezoliucinę dalį)

Santrauka

Gavęs prašymą priimti prejudicinį sprendimą byloje dėl tarptautinės jurisdikcijos kolizijos, Teisingumo Teismas patikslino, kad reglamentas „Briuselis Ia“¹, kiek tai susiję su užsienio elemento buvimu, taikytinas susitarimams dėl jurisdikcijos.

2016–2017 m. Slovakijoje gyvenantis FD ir Slovakijoje pagal Slovakijos teisę įsteigta bendrovė *Dúha reality* sudarė dvi paskolos sutartis, jose buvo susitarimas dėl jurisdikcijos, pagal kurį bet koks ginčas, kurio negalima išspręsti derybomis, „sprendžiamas vykdant dalykinę ir teritorinę jurisdikciją turinčio Čekijos teismo procesą“.

¹ 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1; toliau – reglamentas „Briuselis Ia“).

2021 m. skolinius reikalavimus, kylančius iš paskolų sutarčių, FD perleido Slovakijoje pagal Slovakijos teisę įsteigtai bendrovei *Inkreal*. Kadangi *Dúha reality* paskolų negrąžino, *Inkreal* kreipėsi į *Nejvyšší soud* (Aukščiausiasis Teismas, Čekijos Respublika) su prašymu, be kita ko, nustatyti teismą, turintį teritorinę jurisdikciją nagrinėti bylą iš esmės. Minėtas prašymas buvo pateiktas remiantis susitarimu dėl jurisdikcijos, esančiu paskolos sutartyse, kuris, *Inkreal* nuomone, buvo galiojantis pagal reglamentą „Briuselis Ia“.

Minėtas Aukščiausiasis Teismas patikslino, kad pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją reglamento „Briuselis Ia“ taikymas priklauso nuo užsienio elemento buvimo. Savo prašymu priimti prejudicinį sprendimą Aukščiausiasis Teismas prašė Teisingumo Teismo nustatyti, ar šis reglamentas gali būti taikomas pagrindinėje byloje nagrinėjamai situacijai, kai užsienio elementas apsiriboja susitarimu dėl jurisdikcijos, taikomu kitos valstybės narės nei ta, kurioje yra įsisteigusios šalys, teismams.

Teisingumo Teismo vertinimas

Visų pirma Teisingumo Teismas pažymėjo, kad reglamento „Briuselis Ia“ 25 straipsnio 1 dalies, reglamentuojančios susitarimus dėl jurisdikcijos, formuluotė² netrukdo tam, kad į šios nuostatos taikymo sritį patektų susitarimas, kuriuo toje pačioje valstybėje narėje įsisteigusios sutarties šalys susitaria dėl kitos valstybės narės teismų jurisdikcijos nagrinėti iš šios sutarties kylančius ginčus, net jei ši sutartis neturi jokio kito ryšio su minėta kita valstybe nare.

Be to, kiek tai susiję su šios nuostatos kontekstu, iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad reglamente „Briuselis Ia“ nustatytoms jurisdikcijos taisyklėms taikyti yra reikalingas užsienio elemento buvimas, tačiau reglamente šis užsienio elementas neapibrėžtas.

Remdamasis analogiška sąvoka „tarpvalstybinė byla“, kuri Reglamento Nr. 1896/2006³ 3 straipsnio 1 dalyje apibrėžta kaip „byla, kai bent vienos iš šalių nuolatinė ar įprastinė gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje nei teismo, kuriam pateiktas prašymas, valstybė narė“, Teisingumo Teismas konstatavo, kad, pirma, ginčas pagrindinėje byloje atitinka šią apibrėžtį, nes bylos šalys yra įsisteigusios kitoje valstybėje narėje nei teismo, į kurią kreiptasi pagal nagrinėjamą susitarimą dėl jurisdikcijos, valstybė narė. Antra, pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su užsienio elemento buvimu, pagrindinėje byloje kilo klausimas dėl tarptautinės jurisdikcijos nustatymo, konkrečiau kalbant, ar jurisdikciją nagrinėti ši ginčą turėjo Čekijos Respublika, ar Slovakijos Respublika.

Šiomis aplinkybėmis susitarimo, pagal kurį jurisdikcija suteikiama kitos valstybės narės nei tos, kurioje yra įsisteigusios susitariančiosios šalys, valstybės narės teismams, buvimas savaime įrodo pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo tarpvalstybinį pobūdį.

Galiausiai Teisingumo Teismas pažymėjo, kad reglamento „Briuselis Ia“ 25 straipsnio 1 dalies aiškinimas, pagal kurį toks susitarimas dėl jurisdikcijos, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, patenka į šios nuostatos taikymo sritį, atitinka šiuo reglamentu siekiamą teisinio saugumo tikslą. Tačiau šiam tikslui būtų pakenkta, jei minėta nuostata būtų taikoma tik su sąlyga, kad, be susitarimo, kuriuo jurisdikcija suteikiama kitos valstybės narės teismams, yra papildomų

² Ši nuostata suformuluota taip: „Jeigu šalys, neatsižvelgiant į jų nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą, yra susitarusios, kad valstybės narės teismas arba teismai turi jurisdikciją spręsti bet kuriuos ginčus, kilusius arba galinčius kilti iš konkrečių teisinių santykių, tas teismas (tie teismai) turi jurisdikciją, išskyrus atvejus, kai pagal tos valstybės narės teisę susitarimas yra niekinis turinio galiojimo atžvilgiu. <...>“

³ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1896/2006, nustatantis Europos mokėjimo įsakymo procedūrą (OL L 399, 2006, p. 1).

aplinkybių, galinčių įrodyti atitinkamo ginčo tarpvalstybinį pobūdį. Iš tiesų ne tik susitariančiosioms šalims būtų mažiau nuspėjama, kuris teismas turės jurisdikciją nagrinėti jų ginčą, bet ir teismui, kuriame iškelta byla, būtų sudėtingiau patikrinti savo jurisdikciją.

Taigi Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad į reglamento „Briuselis Ia“ 25 straipsnio 1 dalies taikymo sritį patenka susitarimas dėl jurisdikcijos, kuriuo toje pačioje valstybėje narėje įsisteigusios sutarties šalys susitaria dėl kitos valstybės narės teismų jurisdikcijos nagrinėti iš šios sutarties kylančius ginčus, net jei ši sutartis neturi jokio kito ryšio su šia kita valstybe nare.